

UVODNE BESEDE

Za vas smo pripravili kar nekaj novic aktualnega dogajanja na področju izobraževanja odraslih. Predsednica Ida Srebotnik je tudi tokrat pripravila pregled dogajanja v društvu. Povzemamo rezultate ankete med člani ADS, ki smo jo poslali januarja. Na kratko predstavljamo izvedeno predavanje "Pomen izobraževanja za svojce bolnikov, ki so na zdravljenju ali rehabilitaciji", ki je bilo izvedeno v okviru komisije za kakovost izobraževanja odraslih in pišemo o predlogih sofinanciranja aktivnosti društva, ki smo ga posredovali Ministrstvu. O rezultatih sofinanciranja bomo še obveščeni.

Seznamamo vas o začetku mednarodne raziskave PIAAC s področja izobraževanja odraslih za merjenje in ocenjevanja kompetenc. Obveščamo vas o tem, da je dokumentarni film po resnični zgodbi »Hočem živeti« prejel nagrado na mednarodnem festivalu v New Yorku. Velik del glasila je tokrat namenjen predstavitvi dogodkov, ki se bodo odvijali v mesecu maju: TVU, Parada učenja – dnevi učečih se skupnosti, zaključna konferenca Učenje starejših moških v skupnosti, kjer bodo predstavljeni različni projekti iz Evrope v okviru projekta Grundtvig Učno partnerstvo in zaključna konferenca izvajalcev neformalnih programov usposabljanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih. V imenu vseh organizatorjev vas vabim, da se teh dogodkov udeležite. Vsekakor ste člani vljudno vabljeni na letošnjo skupščino ADS, ki bo 13. maja ob 17.00 v prostorih ACS na Šmartinski 134 A v Ljubljani.

Prijazen pozdrav v imenu uredniškega odbora.

Mag. Darja Zorko Mencin, odgovorna urednica (darja.zorko@gmail.com).

KRATKO O DOGAJANJU V ADS

- V aprilu smo uspešno , izpeljali sejo izvršilnega odbora ADS ter obravnavali in sprejeli Poslovno poročilo ADS za leto 2013 in se pogovorili o načrtu dela do konca letošnjega leta. Poročila in zapisnike te in zatem korespondenčne seje bomo objavili na naši spletni strani.
- V organizaciji DOIO smo se nekateri udeležili strokovne ekskurzije v Srbijo. Bilo je pestro in zanimivo. Navezali smo stike s Šolskim centrom v Valjevu in regionalnim Centrom za profesionalni razvoj zaposlenih v izobraževanju v Šabcu, kjer smo bili navdušeni nad inovativnim parkom znanosti. V Šabac se morda vrnemo jeseni, ko bomo sodelovali na mednarodni konferenci o izobraževanju ljudi s posebnimi potrebami.
- Vodstvo ADS se namerava, v sodelovanju z DOIO (Društvo organizacij za izobraževanje odraslih na SŠ) in G.I.Z (Združenje zasebnih izobraževalnih organizacij), pisno in z argumenti odzvati na informacije iz MIZŠ o oblikovanju mreže organizacij za IO, v kateri naj bi bile zgolj ljudske univerze. O mreži se bomo člani ADS pogovarjali tudi na skupščini ADS, ki bo predvidoma v začetku meseca maja. Te dni bodo člani ADS prejeli vabilo na skupščino.
- Aktivni smo tudi na nekaterih področjih delovanja ADS (komisijah oz. sekcijah). Posebej je treba pohvaliti sekcijo za izobraževanje odraslih s posebnimi potrebami, ki jo vodi Maja Povše. Na dveh zelo konstruktivnih sestankih so se dogovorili o sodelovanju s predstavniki pomembnejših organizacij in društev, ki se ukvarjajo z ljudmi s posebnimi potrebami in pripravili program dela sekcije v prihodnje. V oktobru je načrtovana izvedba izobraževalnega programa za izobraževanje udeležencev s posebnimi potrebami, ki je namenjena predvsem osveščanju izvajalcev iz izobraževalnih organizacij. V pripravi je že tudi daljši, modulski program usposabljanja za inkluzijo udeležencev s posebnimi potrebami v izobraževanju odraslih, ki ga nameravamo predstaviti in verificirati na obeh Strokovnih svetih RS, za izobraževanje odraslih in za poklicno ter strokovno izobraževanje.

- Zelo intenzivno poteka tudi sodelovanje z EAEA (Evropsko zvezo za izobraževanje odraslih). Aktualno je sodelovanje v projektih Erasmus +, poteka pa tudi obsežna anketa o tem, kaj menijo bodoči kandidati za EU poslance (tudi slovenski) o izobraževanju odraslih. Zanima me, kdo se bo sploh odzval in odgovoril na to vprašanje.
- Kot smo že poročali, je bila uspešna tudi predstavitev knjige dr. Ane Krajnc »Spoznavaj sebe in druge«, ki smo jo organizirali v sodelovanju z Univerzo za tretje življenjsko obdobje.
- Žal, s skromno udeležbo, je Komisija za kakovost organizirala kratko aktualno predavanje, ki ga je imela naša članica Maja Povše.
- Tudi letos smo se prijavi na obvestilo (težko bi sporočilo po e-pošti imenovali razpis) MIZŠ za sofinanciranje društev in zvez v izobraževanju odraslih. Rok za prijavo je bil samo štiri dni, kar je premalo, da bi lahko s predlogi in idejami sodelovalo več članov. Ker smo že lansko leto prijavi aktivnosti in naloge, ki zahtevajo daljši čas za kakovostno pripravo in izvedbo, smiselna je tudi dopolnitev vsebin, smo prijavi projekte, za katere želimo, da se nadaljujejo, in nekaj novih, ki jih objavljamo.
- Še vedno si prizadevamo, da bi animirali k aktivnostim več naših članov in upamo, da nam bo uspelo zbrati sklepčno udeležbo na majski skupščini.

Ida Srebotnik, predsednica ADS (drustvoio@gmail.com).

REZULTATI ANKETE MED ČLANI ADS

V januarju smo vsem članom poslali kratek anketni vprašalnik, ker smo želeli izvedeti, kaj si želijo in pričakujejo od ADS, kaj jih zanima, kje so pripravljeni aktivno sodelovati in kateri so njihovi predlogi za obogatitev in popestritev dela ADS.

Žal se je na moj naslov vrnilo le 8 izpolnjenih vprašalnikov, kar seveda ni število, ki bi zadostovalo, da bi lahko rezultate interpretirali kot reprezentativne. Ponovno razočaranje nad neodzivnostjo in nezanimanjem članov za dogajanje v ADS. Kot predsednica se tako še vedno sprašujem, kaj lahko naredimo, da se bo to stanje »zaspanosti« in pasivnosti večine članov ADS spremenilo. Nekateri odgovori anketiranih so, kljub vsemu, zanimivi in jih na kratko povzemam. Predloge in sugestije bomo upoštevali pri načrtovanju in delu društva v prihodnje.

POVZETEK ODGOVOROV

1. Člani ADS so **od 4 let do več kot 30 let oz. od ustanovitve ADS**
2. **Štirje so člani oz. aktivni** v eni izmed komisij
3. **Navedeni vzroki za neaktivnost v društvu** so predvsem: pomanjkanje časa, nemotiviranost, oddaljenost, službene obveznosti, pomanjkanje idej...
4. **Pričakovanja:**
 - aktivno spremljanje dogajanja in vpliv na politiko izobraževanja odraslih
 - izmenjava strokovnih izkušenj, znanja, poglobljene strokovne razprave
 - študijski obiski
 - informiranje članov
 - možnosti mreženja in sodelovanja v projektih in skupnih aktivnostih
 - razvoj novih izobraževalnih programov in modulov
 - mednarodni projekti, organizacija pogovorov, okroglih miz, konferenc, raziskave
 - večja prepoznavnost v medijih
 - borba za priznavanje enakovrednega statusa izobraževanja odraslih, ki je ves čas na obrobju
 - starejši člani naj se umaknejo mlajšim
 - organizirati več neformalnih – spoznavnih srečanj članov

- sodelovanje in podpora ACS, CPI, nasprotovati "napačnim" odločitvam MIZŠ
- pripraviti realen program ADS in aktivnejše delo komisij oz. sekcij (vsaj en dogodek letno, redni sestanki komisij, pritegniti člane ADS k sodelovanju)

5. Predlogi:

- Vsebine bolj prilagoditi članom (manj teorije, več prakse), pa bo več interesa med člani
- Poudarek na izobraževanju starejših odraslih (nova perspektiva EU)
- Spremeniti imena nekaterih komisij (bolj prijazno in blizu uporabniku)
- Strokovna srečanja in posveti, več povezovanja med člani
- Tekoče urejanje spletne strani, izdajanje ADEES
- Razviti družabne stike med člani
- Sodelovanje z ostalimi združenji, društvi - oživiti idejo krovne organizacije za IO
- Redni mednarodni stiki in aktivnosti
- Skrb za pozitiven materialni in finančni položaj ADS (članarine!)
- Pripravljenost sodelovati, krepiti pripadnost ADS, vzeti si čas in narediti...
- Nekateri sekcije in komisije ne delajo: razmisliti o smotrnosti dosedanjega vodenja in stalne zasedbe komisij...
- Realizacijo programa ADS redno spremljati na sejah IO ADS (redne? korespondenčne?)

6. Osebn prispevki k aktivnostim ADS:

- Znanje, izkušnje
- Strokovne teme: izgorelost, vodenje nevladnih organizacij, medgeneracijsko mreženje, moderatorstvo, mentorstvo, pripovedovanje zgodb, izobraževanje starejših odraslih
- Več strokovnega sodelovanja in dialoga na spletnih straneh (forum?)
- Pripravljenost za vključitev v delo komisij, sekcij (poziv vodij).

Ida Srebotnik, predsednica ADS (drustvoio@gmail.com).

PREDLOG SOFINANCIRANJA AKTIVNOSTI ANDRAGOŠKEGA DRUŠTVA SLOVENIJE 2014

ADS je pripravilo predlog šestih aktivnosti za sofinanciranje društev in zvez v izobraževanju odraslih, ki smo ga poslali MIZŠ in ga predstavljamo v nadaljevanju:

- **MONOGRAFIJA »SPOMINI SLOVENSkih ANDRAGOGOV«-nadaljevanje**

Kratka vsebina aktivnosti:

V letu 2014/2015 bomo nadaljevali pripravo celostno zaokrožene monografije, kjer sistematično zbiramo spomine na zgodovino razvoja andragogike v SLO, glavni naratorji so častni člani ADS in drugi prepoznavni strokovnjaki za razvoj področja IO. Monografija je zasnovana v obliki e-knjige, gre za znanstveno publikacijo, temeljna metoda dela so poglobljeni raziskovalni intervjuji z izbranimi člani in biografska metoda s komparativno analizo zbranega gradiva.

Nosilka aktivnosti: dr. Petra Javrh

- **FORUMSKA SREČANJA NA AKTUALNO TEMO - odprti prostor dialoga med teoretiki in praktiki.**

Predvidena tema letošnjega foruma je: »**Formalno in neformalno izobraževanje - ločevati ali povezovati?!**«. Forum bo imel kot tradicionalna oblika svoj logotip, usklajen z logom ADS, kar bo zaščitni znak foruma, ki jamči za kakovost.

Kratka vsebina aktivnosti:

Nadaljevanje začete iniciative srečevanja praktikov s teoretiki iz različnih področij in strok. Vzpostavljanje vezi med različnimi akterji na področju izobraževanja odraslih v Sloveniji. Tovrstna srečanja naj bi postala tradicionalna oblika v prihodnjih letih.

Želimo si konstruktivnih dialogov, ki bodo oplemenitili znanje teoretikov in praktikov ter postali vedno znova izziv za iskanje novosti v IO.

Nosilka aktivnosti: dr. Petra Javrh

- **Priprava vsebinskih modulov in izvedba programa »INKLUZIJA IN IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH S POSEBNIMI POTREBAMI«**

Predvidena izvedba vsaj treh modulov od šestih. V zadnjih dveh letih smo pripravili predlog programa Posebnosti pri izvajanju programov izobraževanja za odrasle s posebnimi potrebami, letos izvedli tudi enodnevno pilotsko izpeljavo in evalvacijo. V nadaljevanju nastaja modulski program izobraževanja, ki bo vseboval vsebinske sklope posebnosti odraslih s posebnimi potrebami.

Moduli:

1. modul: Osnovne značilnosti in nekatere posebnosti pri izvajanju izobraževanja za odrasle udeležence s posebnimi potrebami;
2. modul: Učenje in izobraževanje gluhih in naglušnih;
3. modul: Učenje in izobraževanje odraslih z motnjo v duševnem razvoju;
4. Učenje in izobraževanje slepih in slabovidnih;
5. Posebnosti pri izvajanju izobraževalnega programa za odrasle po pridobljeni poškodbi možganov;
6. Andragoški cikel in načrtovanje programov.

Kratka vsebina aktivnosti:

Izvedba je predvidena po posameznih modulih; vsak modul traja 16 pedagoških ur - dva dni. Po končanem izobraževanju in udeležbi na vseh modulih prejmejo udeleženci potrdilo. Prizadevali si bomo za verifikacijo programa, in sicer po opravljenih izvedbah in evalvaciji.

Nosilka aktivnosti: Maja Povše

- **MEDNARODNO SODELOVANJE IN POVEZOVANJE: »Gradimo mostove v izobraževanju odraslih«**

Kratka vsebina aktivnosti:

Ključna je povezava z zvezami in združenji v izobraževanju odraslih v bivših jugoslovanskih republikah in v jeseni 2014 priprava in izvedba skupnega dvodnevnega posveta v Ljubljani v organizaciji ADS.

Nosilki aktivnosti: Ida Srebotnik in Hilda Dijak.

- **FOKUSNA SKUPINA s slovenskimi župani o vlogi lokalne skupnosti pri razvoju izobraževanja odraslih**

Kratka vsebina aktivnosti:

1. Izhodišče za obravnavo: Analiza poslovanja LU v obdobju 2009-2013 iz zaključnih računov
2. Organizacija fokusne skupine z izbranimi župani

Nosilka aktivnosti: Olga Drogenik

- **METODA ODPRTEGA PROSTORA**

Kratka vsebina aktivnosti:

Obravnavo aktualne teme: »Organiziranost izobraževanja odraslih v Sloveniji: predlogi in rešitve« (normativna ureditev, status IO, kriteriji za ukvarjanje z IO v javnih zavodih, mreža itd...), bomo izvedli po moderatorski in skupinski metodi »odprtega prostora« in se posredno

seznanili tudi s to izredno učinkovito metodo, ki prinaša dobre rezultate in omogoča aktivno sodelovanje.

Nosilka aktivnosti: Ida Srebotnik.

SLOVENIJA PRVIČ V RAZISKAVI PIAAC, REZULTATI BODO POMEMBNI ZA NAČRTOVANJE RESORNIH POLITIK

Ustvarjeno 21. marca 2014, Novice Eurydice 1.581 - 25. marec 2014

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je s pomočjo sredstev Evropskega socialnega sklada omogočilo vstop Slovenije v PIAAC, mednarodno raziskavo merjenja in ocenjevanja kompetenc odraslih, ki poteka pri OECD ob podpori Evropske komisije. PIAAC velja doslej za največjo mednarodno raziskavo s področja izobraževanja odraslih. Slovenija bo letos v njej sodelovala prvič.

V raziskavi PIAAC se s primerljivimi nalogami meri razvitost ključnih spretnosti in kompetenc. Pri tem se želi izvedeti čim več o tem, katere dejavnosti, povezane z branjem, razumevanjem in pisanjem sporočil, uporabo računalnika in drugih sodobnih pripomočkov, opravljajo odrasli v vsakdanjem življenju, in kako uspešni so pri tem. Raziskava naj bi torej pokazala 'na kakšni ravni spretnosti in kompetenc ter znanja smo' in 'koliko teh sposobnosti izkoristijo delodajalci' ali 'kako bi lahko te sposobnosti in zmožnosti prebivalstva še razvijali', tudi, 'kakšen je uspeh izobraževalnega sistema' v primerjavi s potrebami trga dela.

Raziskavo bo v Sloveniji od aprila do decembra 2014 izvajal konzorcij partnerjev (Andragoški center RS, Univerza v Ljubljani in Statistični urad RS). Za to bodo potrebovali 5.000 državljanek in državljanov v starosti od 16 do 65 let, ki jih bodo anketirali.

Rezultati PIAAC bodo objavljeni leta 2016, omogočili bodo boljše razumevanje možnosti vpliva in učinkovitosti izobraževalnega sistema, in sicer do katere mere odrasli, ki so pridobili kvalifikacijo v izobraževalnem sistemu, pridobljena znanja in spretnosti ohranjajo ali celo razvijajo, in koliko so jih sposobni uporabiti v različnih okoliščinah dela in življenja.

Več informacij in gradivo: [MIZŠ, 18. 3. 2014](#)

Pripravil: dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@quest.arnes.si).

AKTIVNOST SEKCIJE ZA KAKOVOST IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

V četrtek 13. marca 2014 smo v prostorih Andragoškega centra (kljub majhnemu številu prijavljenih članov ADS) izvedli napovedano aktivnost z naslovom: **"Pomen izobraževanja za svoje bolnike, ki so na zdravljenju ali rehabilitaciji"**.

Temo, ki je aktualna za vse nas člane ADS, je predstavila naša članica gospa Maja Povše, ki aktivno deluje tudi v okviru Sekcije za kakovost izobraževanja odraslih.

Dosedanja praksa pri organiziranju posameznih aktivnosti je bila odpoved dogodka v primerih, ko se je predhodno prijavilo le malo članov. Tokrat smo se odločili drugače, k temu nas je spodbudilo naslednje:

- najprej sama avtorica prispevka, ki je sporočila – "Predlagam, da izpeljemo to aktivnost v vsakem primeru, ne glede na število prijavljenih." Strinjala sem se z njenim predlogom, spodbudno ga je pozdravil tudi član ADS, ki se je dogodka udeležil.

- in nato še spodbudne besede dr. Ane Krajnc, ki jih je zapisala, ko se je opravičila zaradi drugih obveznosti.

Njeno sporočilo povzamem dobesedno:

Spoštovani,

Sestanka nove sekcije se zaradi drugih obveznosti žal ne morem udeležiti. Čestitam vam, da izobraževanje odraslih širite na nova področja glede na potrebe ljudi in vam želim veliko uspeha.

Lepe pozdrave

Prof. dr. Ana Krajnc

Še sporočilo dr. Sabine Jelenc Krašovec:

Pozdravljeni, ga. Nada,

zares mi je žal, ker je prepogosto tako, da se na zanimive dogodke prijavlja tako malo ljudi. Nekateri se trudite/trudimo/trudijo, da bi se lahko čim več naučili, pa tako majhen odziv.

Delo ge. Maje dobro poznam, zelo je zanimivo; s študenti vsako leto obiščemo Inštitut za rehabilitacijo Soča, kjer nam Maja svoje delo predstavi in se o njem pogovorimo. Ne glede na to bom vabilo zdajle objavila tudi na naši spletni oglasni deski, morda se odzove kateri od študentov, ki želi izvedeti še več.

Sama imam ob četrkih popoldne (do 19.30h) predavanja, tako da žal na dogodek ne morem. Srčno upam, da se vendarle nabere toliko zainteresiranih, da bo predavanje dobilo pravi smisel.

Toplo vas pozdravljam,

Sabina Jelenc Krašovec

Gospa Maja Povše je po osnovnem poklicu fizioterapevtka, leta 2005 je zaključila tudi študij andragogike na Filozofski fakulteti. Dela kot fizioterapevtka na nevrološkem področju, z osebami s pridobljenimi možganskimi poškodbami in boleznimi.

V zadnjih letih skuša pri svojem delu s pacienti in njihovimi svojci obe področji dela povezati.

Ves čas izvajanja tega programa pri svojem delu s pacienti in svojci, spremlja kakovost tega izobraževanja s pomočjo instrumentarija (vprašalnika), ki ga je razvila sama.

Avtorica je v napovedi dogodka v ADEES in vabilu članom društva najbolje sama predstavila vsebino napovedane aktivnosti z naslednjimi besedami:

Svojci imajo pomembno vlogo pri zdravljenju in rehabilitaciji bolnikov, zato je potrebno, da so seznanjeni s posledicami bolezni ali poškodbe in z načinom ravnanja z obolelimi/poškodovanimi svojci. Ljudje se učijo ob različnih prelomnicah v življenju, med katere sodijo tudi hude poškodbe in bolezni. Le-te zahtevajo od tistega, ki zbolí ali se poškoduje, kot tudi od njegovih bližnjih, učenje, s pomočjo katerega se lažje spopadejo z novo nastalo življenjsko situacijo.

Namen je izboljšati kvaliteto življenja svojcem in bolnikom. Pozitivna naravnost svojcev glede ozdravitve in njihova podpora bolniku vlivata nove moči, zato tudi sam lažje sodeluje v procesih zdravljenja in rehabilitacije. S skupnimi močmi lažje premagajo mnoge ovire, ki se pojavijo na tej, lahko zelo dolgi poti, do ozdravitve. S pomočjo izčrpnih

informacij in nasvetov, ki so podani tekom izobraževalnega programa, naj bi se svojci seznanili s svojo vlogo v teh procesih.

Menimo, da je bila tema »**Izobraževanje svojcev bolnikov**« aktualna in dobrodošla za vse nas. Gospa Maja Povše nam je predstavila, kako uresničujejo to izobraževanje v praksi in tudi kako skrbijo za spremljanje in razvoj kakovosti tega izobraževanja. Že sama vključitev tega programa v delo kaže na določeno kakovost opravljanja njenega dela.

Nekaj misli iz vsebine njenega izvajanja:

Na sprejemanje bolezni vplivajo številni dejavniki.

Upoštevati moramo telesne, socialne in psihološke vidike bolezni ter njenih posledic.

V bolezen, ki nas doleti, smo vpleteni tudi svojci.

Spremeni se nam način in ritem vsakdanjega življenja, spremenijo se vloge v družini, doživljamo tesnobo, depresijo, postanemo vse bolj fizično in psihično utrujeni, izčrpani,...

Kot pri bolnikih se pojavijo tudi pri svojcih različna čustvena obdobja – začetni šok, strah in tesnoba, zanikanje – jeza, krivda, žalost, prilagajanje in sprejemanje.

Vmes med posameznimi fazami zasledimo tudi momente veselja zaradi izboljšanja stanja.

Na dogodke se odzivamo s pomočjo čustev. Čustva nas usmerjajo in motivirajo naše ravnanje, spodbujajo nas k dejavnosti in so zelo pomembna za medosebne odnose.

Bolezen pogosto spremeni sistem vrednot v družini. Družinska sreča in ljubezen sta zelo pomembni vrednoti v situaciji, ko nam zbolijo nekdo bližnjih.

Od svojcev se pričakuje, da so močni. Moč potrebujejo za komunikacijo z zdravstvenim osebjem, z bolnikom, med seboj, med družinskimi člani, sami s seboj.

Svojcem lahko pomagamo s pogovorom in izobraževanjem. Na tem mestu poudarjamo pomen izobraževanja za svojce. Naučiti se morajo določenih veščin, da lahko pomagajo sebi in nudijo potrebno podporo bolniku.

V ta namen imamo v zdravstvenih ustanovah že razvite določene programe in v tem vidimo pomen izobraževanja tudi na drugih, novih področjih, kjer obstajajo potrebe ljudi.

Prepričana sem, da se področje usposabljanja svojcev bolnikov v tovrstne zdravstvene namene dotika vseh nas, pričakovali smo, da bo izvedba te aktivnosti pritegnila določeno pozornost, ki se bo odrazila s prisotnostjo povabljenih. Vsi namreč potrebujemo določeno podporo in pomoč, učenje,.. ko se znajdemo v težji življenjski situaciji.

Slab odziv članov društva si pomagamo razložiti tudi z nekaterimi razlogi, ki so jih navedli v svojih odgovorih na zastavljeno vprašanje v anketi predsednice društva.

Kje so vzroki za neaktivnost v društvu? - in odgovor predvsem: pomanjkanje časa, nemotiviranost, oddaljenost, službene obveznosti,...

Sprejemamo jih z razumevanjem in morda kdaj drugič najdemo primernejši termin.

Razmišljali bomo tudi o načinih, kako izobraževanje čim bolj približati ljudem.

Verjamem, da oddaljenost po opravljeni službeni obveznosti dopoldne predstavlja problem.

Nada Klučar, Vodja Sekcije za kakovost izobraževanja odraslih (nada.klucar@quest.arnes.si).

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA (TVU) 2014 NA POHODU

Leto je naokrog in na Andragoškem centru Slovenije se v sodelovanju s 45 območnimi in tematskimi koordinatori TVU ter okrog 1.000 prireditelji po vsej državi pripravljamo na devetnajsto izpeljavo festivala učenja.

Zavedamo se, da se bližamo pomembnemu mejniku, zato smo dejavnosti pričeli s premislekom o prihodnosti TVU. Nabralo se je

kar nekaj zanimivih in svežih zamisli o medijski in vizualni promociji, vodilnih temah,

sodelovanju mreže koordinatorjev in prirediteljev ter osvežitvi koncepta TVU. Objavili smo jih [tukaj](#), nekaj smo jih že vključili v letošnji načrt dela. Po srečanju z Nacionalnim odborom za TVU (več: <http://tvu.acs.si/stiki/no>) ter pripravljalnem sestanku s prej omenjeno mrežo (več: http://tvu.acs.si/mreza_tvu), smo začeli snovati letošnje dogodke, ki se še kar stekajo v spletni koledar prireditev (<http://tvu.acs.si/koledar>). Ta bo prvič objavljen v začetku maja, nato se bo sproti dopolnjeval – skladno z zmožnostmi majhne ekipe na ACS, ki vpise pregleduje in potrjuje. Slednje je eden od vidikov zagotavljanja kakovosti, med katere šteje tudi vsakoletni postopek vzpostavljanja mreže koordinatorjev TVU. Ustanove, ki so letos prevzele to vlogo, so pripravile načrte dejavnosti, ki jih bodo izpeljale v skupno dobro njihovih lokalnih mrež. Iz teh zapisov zaključujemo, da bo festival učenja vnovič obsežen in poln najrazličnejših vsebin.

Med dogodki že tradicionalno poudarjamo nacionalno odprtje TVU in andragoški kolokvij. Odprtje bo tokrat na Koroškem, pripravljamo ga v sodelovanju z MOCIS, centrom za izobraževanje odraslih. V četrtek, 8. maja 2014, se obeta doživetij poln dan, in sicer že od 11. ure naprej, ko bodo na Trgu svobode s predstavitvami na stojnicah in odrskimi nastopi ponovili lani zelo uspešno izpeljano Parado učenja. Ob 12. uri se bodo udeleženci preselili v Kulturni dom Slovenj Gradec na otvoritveno slovesnost, kjer bodo glavni junaki [novi dobitniki priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih](#). Počastili jih bodo visoki gostje, uvodni govorniki, brez dvoma pa nas bo navdušil tudi koroško obarvan kulturni spored. Kot že vsa leta, bo iz Ljubljane (ob 8. uri) v Slovenj Gradec in nazaj (ob 17. uri) peljal avtobus; če se nam želite pridružiti, se z nami povežite [tukaj](#).

Andragoški kolokvij bo tokrat precej drugačen. Temeljal bo na prikazu video-publikacije Z roko v roki, Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro, avtoric Slavice Borke Kucler in Ajde Turk. Sledili bodo prispevki in razprava na temo *Učēče se skupnosti – praksa, pojmovanje in potenciali*. Vabljeni 29. maja ob 10. uri v veliko dvorano Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Masarykova 16, na zanimivo strokovno srečanje!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS (zvonka.pangerc@acs.si).

PARADA UČENJA 2014

Po lanske uspešni izpeljavi Parade učenja – dnevov učečih se skupnosti, o kateri pričajo gradiva na [spletni strani](#) ter [e-bilten](#), letos izpeljujemo drugi krog parad na sedmih novih prizoriščih. Festivalski in strokovni dogodki si bodo sledili v Slovenski Bistrici (9. maja), Škofji Loki in Velenju (10. maja), Kopru (13. maja), Mariboru (14. maja), Postojni (16. maja) ter Ljubljani (17. maja).

Parade učenja z zgoščenimi enodnevnimi predstavami izobraževanja, ustvarjanja, svetovanja in mnogih drugih dejavnosti na stojnicah, odru, video zaslonih in v delavnicah nagovarjajo mimoidoče na javnih mestih in trgih. Pomenijo dodano vrednost tisočerim dogodkom TVU, ki so razpršeni po vsej državi v mesecih maju in juniju. O uspešnosti tega koncepta priča dejstvo, da bo šest od sedmih lanskih nosilcev Parade učenja ponovilo dogodek z lastnimi sredstvi in v nekoliko skromnejši izvedbi, za Parado učenja 2015 se že prijavljajo novi nosilci. Projekt sofinancira Evropska komisija v okviru prizadevanj za popularizacijo in uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih. Vabljeni na vam najbližjo Parado učenja!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS (zvonka.pangerc@acs.si).

KAJ POMENI IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH BODOČIM NOSILCEM EVROPSKE POLITIKE?

Andragoški center Slovenije bo v sodelovanju z Andragoškim društvom Slovenije nagovoril kandidate za evropske poslance na bližajočih se volitvah in jim zastavil naslednja vprašanja:

1. Kaj vam pomeni vseživljenjsko učenje?
2. Kako boste podprli razvoj izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, če boste izvoljeni?
3. Kako je po vašem mnenju in v skladu z vašimi izkušnjami mogoče različne ranljive ciljne skupine (starejše, priseljence in druge) vključiti v vseživljenjsko učenje in tako podpreti njihovo vključitev v družbo?
4. Kako ocenjujete vlogo neformalnega izobraževanja odraslih pri uresničevanju evropske izobraževalne politike?
5. Kako boste podprli akterje civilne družbe pri promociji izobraževanja odraslih?
6. Bi podprli Evropsko kampanjo za izobraževanje in učenje odraslih, in če da, kako?

Gre za naše sodelovanje v skupni akciji članic Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – EAEA), seveda nas njihovi odgovori izjemno zanimajo. O rezultatih te pobude vas bomo obvestili v naslednji izdaji glasila.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS (zvonka.pangerc@acs.si).

NOVA ŠTEVILKA INFONET NEWSLETTER O IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Vabimo vas k branju člankov v [prvi letošnji številki InfoNet Newsletter](#). Na prenovljenem evropskem portalu InfoNet o izobraževanju odraslih so v ospredju naslednji članki, med katerimi najdete tudi prispevke sodelavk Andragoškega centra Slovenije (ACS):

- prvega z naslovom *Ali nam lahko računalniške igre pomagajo oblikovati bolj privlačno nadaljnje izobraževanje?* ([Can gamification help us to create a more engaging further education?](#)) je napisal *Oliver Simko*. V njem razmišlja o pojavu računalniških iger in kako navdušenje računalniških igralcev prenesti v izobraževanje.
- sledi članek z naslovom *Delovanje v smeri raznolikosti v klubskih dejavnostih* ([Working towards diversity in club activities](#)) avtorice *Hetty Rooth*, ki se nanaša na rezultate ankete v največjem švedskem mladinskem združenju, ki je bilo udeleženo v obsežnem projektu o raznolikosti;
- naslov tretjega članka izpod peresa *Dorien Brosens, Liesbeth De Donder, et al* se glasi *Zaporniki se učijo za prihodnost* ([Prisoners learn for the future](#)). Zaporniki v belgijski Flandriji imajo pravico do dostopa v vzgojne programe vseživljenjskega učenja. Ta članek govori o raziskovanju stopnje udeležbe in motivaciji ter ovirah pri sodelovanju v učnih dejavnostih;
- *Jerca Rupert* piše o starejših prostovoljcih, ki svoje znanje in izkušnje delijo s svetovalci in motivirajo posebne ciljne skupine za vseživljenjsko učenje v sedmih od štirinajstih [svetovalnih središč za izobraževanje odraslih](#) (ISIO) v Sloveniji ([Volunteers: added value to counselling in adult education](#));
- o novembrskem letnem [srečanju slovenskih izobraževalcev odraslih](#) z naslovom *Analiza dosežkov in načrti za prihodnost* ([Stock-taking and future oriented](#)) je članek napisala mag. *Zvonka Pangerc Pahernik*;
- v članku z naslovom *Boleči spomini so se spremenili v nekaj lepega* ([Painful memories turned into something beautiful](#)), katerega avtorici sta sodelavka ACS, *Natalija Žalec*, in direktorica LU Radovljica, *Mateja Rozman Amon*, je predstavljen način projektne dela v

programu Projektno učenje za mlajše odrasle - PUM, kjer ranljiva skupina mlajših odraslih ustvari kratki igrano-dokumentarni film z naslovom Hočem živeti.

Vabljeni na prenovljeno [spletno stran](#) in [Facebook stran](#) Infoneta!

Mateja Pečar, ACS (mateja.pecar@acs.si).

NOVA EVROPSKA PLATFORMA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH – POMAGAJTE OBLIKOVATI VSEBINO

Elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi – EPALE – je nova pobuda, ki jo uvaja Evropska komisija, da bi tako spodbujala višjo kakovost izobraževanja odraslih v Evropi. Dostopna bo učiteljem, vodjem usposabljanja in prostovoljcem, oblikovalcem politik, raziskovalcem in akademikom s področja izobraževanja odraslih.

Cilj platforme EPALE je, da postane glavno spletno stičišče za področje izobraževanja odraslih v Evropi, saj bodo na voljo različne mreže za povezovanje, razprave in izmenjavo dobrih praks.

Na platformi bodo objavljeni tudi evropski in nacionalni dogodki, novice ter strokovni članki s področja izobraževanja, ki bodo uporabnikom omogočali dostop do najnovejših politik in razprav s tega področja.

Platforma EPALE bo večjezična in bo odprta za vse člane, kar pomeni, da se bodo uporabniki lahko povezali z drugimi strokovnjaki, izvajalci in prostovoljci s področja izobraževanja odraslih iz vse Evrope.

Vsaka sodelujoča država bo v platformo prispevala informacije, dogodke, vire itd. Bodoče uporabnike vabijo, da izpolnijo anketo do 15. 5. 2014 na spletni strani: <http://ec.europa.eu/epale/en> in tako pomagajo oblikovati vsebino spletnega mesta.

Priredila: Mag. Darja Zorko Mencin (darja.zorko@gmail.com).

FILM »PRI NAŠEM DELU« ZMAGAL NA MEDNARODNEM FESTIVALU

Z veseljem vam sporočamo, da je v New Yorku na festivalu Manhattan International Film Festival zmagal film »Pri našem delu«, v katerem ima osrednjo vlogo Blaž Kužnik.

Osemminutni film prikazuje njegovo življenje in delo v Drugi violini na Starem trgu v Ljubljani, kjer se za pomoč v strežbi usposablja osebe s posebnimi potrebami. Film so posnele lansko poletje udeleženke projekta Medijski angažma mladih, nagrado je v New Yorku prevzela režiserka Maja Šbarič Mahmuljin.

Celoten film je lepa in nazorna predstavitev življenja oseb s posebnimi potrebami v Sloveniji, njihovo vključevanje v običajno okolje in sočasno tudi odlična promocija odprtosti družbe, Ljubljane in Slovenije. Kot najboljši film je bil predvajan v sredo, 2. aprila, v Združenih narodih, kar štejemo za velik uspeh.

Če morda filma še niste videli, vas vabimo k ogledu: http://www.youtube.com/watch?v=NFW_8La7WoI.

Navdihujoč portret osebe z Downovim sindromom, ki živi zadovoljno, polno in dejavno življenje, je odlična spodbuda nadaljnjemu prizadevanju za učinkovit sistem aktivnega vključevanja oseb s posebnimi potrebami v družbo, nam posredno tudi pohvala za doseženo.

Preživiti prijetne trenutke in topel prihod pomladi – kakšnega tudi na soncu pred Drugo violino.

Valerija Bužan (valerija.buzan@quest.arnes.si).

UČENJE STAREJŠIH MOŠKIH V SKUPNOSTI – PRIMERI IZ EVROPE - ZAKLJUČNA KONFERENCA PROJEKTA GRUNDTVIG: OMAL – OLDER MEN AS ACTIVE LEARNERS

Kdaj: četrtek, 8. maj 2014, od 9.00 – 13.30

Kje: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134 A, Ljubljana (2. nadstropje)

Cilj projekta OMAL je bilo raziskovanje vključevanja in učenja starejših moških (60+) v skupnostne dejavnosti. V večini evropskih držav udeležba v organiziranem izobraževanju s starostjo upada; izobražujejo se zlasti bolj izobražene starejše ženske in na splošno socialno, kulturno in politično bolj dejavni starejši ljudje. V projektu smo proučevali, v katere organizacije v skupnosti (zlasti nevladne, prostovoljske) se v partnerskih državah vključujejo starejši moški in kakšna je vloga učenja in izobraževanja v teh organizacijah in dejavnostih. Kako starejši moški, ki so dejavni v izbranih skupnostnih organizacijah, doživljajo vlogo učnih dejavnosti in kakšen pomen jim pripisujejo? Pri tem smo upoštevali regionalni in kulturni kontekst skupnosti v državah, vključenih v projekt. S konferenco želimo spodbuditi premislek o potrebah in možnostih vključevanja starejših moških v skupnostne dejavnosti in odpreti prostor za razpravo o potrebah po nadaljnjem proučevanju raznolikih potreb skupine starejših ljudi.

Spletna prijava za udeležbo na konferenci: [omal14](#)

Prijavite se lahko do ponedeljka, 5. maja 2014.

Konferenca bo potekala v angleškem jeziku.

Na kratko predstavljamo program:

Pozdravni nagovor

- Margerita Zgamažster, Andragoški center Slovenije
- Ida Srebotnik, predsednica Andragoškega društva Slovenije (koordinatorstvo projekta)

Predstavitve projekta OMAL in teoretska izhodišča

- Sabina Jelenc Krašovec & Marko Radovan

Passing on skills and knowledge as part of learning for older men – readiness and obstacles among older men in Tartu municipality (Estonija)

- Tiina Tambaum & Helina Kuusk

Older men learning through religious and political membership (Malta)

- Roberta Chetcuti Galea & Rosette Farrugia-Bonello

Learning in informal spaces in the community: A case study from southern Portugal (Portugalska)

- Rute Ricardo, Nélia Tavares, Aurora Coelho, Hugo Lopes & António Fragoso

Older men learning in urban and rural municipalities in Slovenia (Slovenija)

- Špela Močilnikar & Sabina Šegula

Sklepne ugotovitve celotnega projekta OMAL

- António Fragoso & Marvin Formosa

NOVA EVROPSKA PLATFORMA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH – POMAGAJTE OBLIKOVATI VSEBINO

Elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi – EPALE – je nova pobuda, ki jo uvaja Evropska komisija; z njo želi spodbuditi višjo kakovost izobraževanja odraslih v Evropi. Dostopna bo učiteljem, vodjem usposabljanja in prostovoljcem, oblikovalcem politik, raziskovalcem in akademikom s področja izobraževanja odraslih.

Cilj platforme EPALE je, da postane glavno spletno stičišče za področje izobraževanja odraslih v Evropi, saj bodo na voljo različne mreže za povezovanje, razprave in izmenjavo dobrih praks.

Na platformi bodo objavljeni tudi evropski in nacionalni dogodki, novice ter strokovni članki s področja izobraževanja, ki bodo uporabnikom omogočali dostop do najnovejših politik in razprav s tega področja.

Platforma EPALE bo večjezična in bo odprta za vse člane, kar pomeni, da se bodo uporabniki lahko povezali z drugimi strokovnjaki, izvajalci in prostovoljci s področja izobraževanja odraslih iz vse Evrope.

Vsaka sodelujoča država bo v platformo prispevala informacije, dogodke, vire itd. Bodoče uporabnike vabijo, da izpolnijo anketo do 15. maja 2014 na spletni strani <http://ec.europa.eu/epale/en> in tako pomagajo oblikovati vsebino spletnega mesta.

Priredila: Mag. Darja Zorko Mencin (darja.zorko@gmail.com).

KONFERENCA ORGANIZACIJ IZVAJALK NEFORMALNIH PROGRAMOV USPOSABLJANJA STROKOVNIH DELAVCEV V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Zveza Ljudskih univerz Slovenije obvešča, da bo zaključna konferenca organizacij, ki so v obdobju 2012 - 2014 izvajale **neformalne programe usposabljanja strokovnih delavcev** v izobraževanju odraslih, dne **28. maja 2014** v prostorih Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Na konferenci bomo predstavili pomen stalnega strokovnega izpopolnjevanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih, prav tako bo 13 izvajalcev predstavilo 24 programov, izvedba katerih je bila v tem obdobju omogočena s sredstvi Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport.

Več informacij na spletni strani: <http://www.zlus.si/>

Igor Kotnik, generalni sekretar (igor.kotnik@zlus.si).

IZ NOVIC U3 - 3 2014**TRIDESET LET SLOVENSKE UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE (UTŽO)**

so proslavili 20. marca 2014. Častni pokrovitelj je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Udeležence so nagovorili minister za izobraževanje, znanost in šport, dr. Jernej Pikalo, Aleša Kende z Ministrstva za socialne zadeve, družino in enake možnosti ter predsednica slovenske UTŽO prof. dr. Ana Krajnc. Danes imamo 46 univerz, 21.000 udeležencev izobraževanja, več kot 1000 mentorjev, več kot 1000 prostovoljcev in razvijamo številne dejavnosti. Na tej svečanosti so desetim univerzam in Alijani Šantej podelili priznanja za opravljeno delo.

Podrobnejši opis

<http://janezplatise.blogspot.com/2014/03/30-let-slovenske-univerze-za-tretje.html>

POSVET V UTŽO GROSUPLJE

V UTŽO Grosuplje in Mestni knjižnici Grosuplje so v marcu gostili posvet Slovenske UTŽO iz projekta "Slovenska mreža organizacij izobraževanja starejših". Posvet naj bi utrdil konceptualizacijo 'Znaš - nauči drugega - medgeneracijskih centrov UTŽO'. Medgeneracijski programi so bili sprva v anglosaškem svetu predvsem programi za starejše, ker so jih bili le-ti najbolj potrebni. Šele kasneje so vključevali druge generacije. Udeleženci posveta so ugotavljali, katere od obstoječih dejavnosti UTŽO bodo pritegnile vse generacije: družinske vezi, pisanje in izvajanje gledaliških iger, starodavni plesi in četvorke ob študijski podlagi, umetnost pripovedovanja, literarno ustvarjanje, preučevanje ledinskih imen in poimenovanj hiš v kraju, ročne spretnosti, stare obrti, skupnostni vrtovi, umetnostno izražanje vseh vrst, sanacija pločnikov za vse potrebe, umetno kovane ograje na oknih, okolje, raziskovanje snovne in nesnovne kulturne dediščine, festivali itd. Pomembno je, da se v projektu vzpostavi sodelovanje s šolami in organizacijami mladih. (Vir: Maša Bizovičar)

TUJI ŠTUDENTI NA OBISKU V UTŽO LJUBLJANA

Šestdeset študentov sociologije, zdravstvene nege, socialnega dela in njihovih učiteljev iz Poljske, Nizozemske, Finske, Belgije in Slovenije, vključenih v Erasmus Intenzivni program in projekt PRO-ACTE, ki ga pri nas koordinira Fakulteta za vede o zdravju z Univerze na Primorskem, je v marcu obiskalo UTŽO Ljubljana. V predstavitvi Ane Krajnc in Dušane Findeisen so prikazali, kako deluje študijska skupina, kako si mentor in animator delita odgovornost za njeno delovanje, kakšna je povezava UTŽO z lokalnim okoljem. V razpravi pa so udeleženci želeli pojasniti o tem, kaj stori UTŽO za ruralno okolje; kako se njeno delo povezuje z depriviligiranimi družbenimi skupinami; kakšna je vloga UTŽO v kulturi; kako v UTŽO opredeljujejo dejavno staranje v Sloveniji; kakšna je njena vloga pri oblikovanju politik; kako se financira. (Vir: Alijana Šantej)

Pripravil: dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si).

ADEES, E-glasilo Andragoškega društva Slovenije

Uredniški odbor: dr. Zoran Jelenc, Borka Kucler, mag. Darja Zorko Mencin (odgovorna urednica)

darja.zorko@gmail.com, mag. Marija Velikonja (urednica) mvelikon@gmail.com

Oblikovanje naslovnice: Irena Hlede